

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
Кафедра фінансів та економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
_____ (ПІБ)
« 31 » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ

для студентів

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
освітнього рівня **другого (магістерського)**
освітньо-професійної програми **072.00.02 «Фінанси і кредит»**

Київ – 2022

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 2592/22
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)

« 31 » _____ 2022 р.

Розробники:

Казак Оксана Олексіївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки факультету Інформаційних технологій і управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Казак Оксана Олексіївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки факультету Інформаційних технологій і управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів та економіки

Протокол від 01 грудня 2021 р. № 15

Завідувач кафедри Сосновська О.О.
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 072.00.02 Фінанси і кредит)

_____. _____. 20__ р.

Керівник освітньої програми Рамський А.Ю.
(підпис)

Робочу програму перевірено

_____. _____. 20__ р.

Заступник директора/декана Мельник І.Ю.
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова (вибір з каталогу курсів)	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5 / 150	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	40	
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль	0	
Самостійна робота	100	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування теоретичних знань і практичних навичок та розуміння основних понять, а також сутності механізму та аналізу сучасних процесів злиття і поглинання підприємств, які стають невід'ємною складовою розвитку економічних відносин суб'єктів господарювання. Формування у студентів розуміння проведення злиття та поглинання підприємств та оцінки доцільності його проведення, економічного механізму функціонування сучасного ринку корпоративного контролю, пріоритетів та проблем розвитку в умовах глобалізації.

Завдання:

- розглянути сутність ринку корпоративного контролю та ринку M&A зокрема, сутність та види злиття та поглинання, історію їх становлення;
- розглянути основні мотиви злиття і поглинань та етапи їх проведення, викладені основні проблеми та чинники злиття і поглинань;
- розглянути особливості формування капіталу підприємств окремо при злитті та поглинанні та визначення премії-компенсації при поглинанні підприємств;
- розглянути підходи та методи оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств, а саме традиційні підходи і методи до оцінки злиття і поглинань та механізми визначення пропорцій обміну капіталами підприємств при злитті або поглинанні;
- опанувати оцінку доцільності проведення злиття та поглинання з використанням інструментів моделювання за допомогою методу реальних опціонів (моделі Блека-Шоулза) та методу Монте-Карло;
- розглянути сутність синергії та її види, методи оцінки синергетичного ефекту при злитті та поглинанні, механізм досягнення синергетичного ефекту на прикладах негативного впливу синергетичних ефектів;
- дослідити досвід злиття і поглинання на міжнародному ринку корпоративного контролю, а також тенденції розвитку злиття і поглинань на українських підприємствах;
- вивчити питання ворожих поглинань, форми і шляхи захисту від них.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- понятійний та категорійний апарат щодо злиття і поглинання підприємств;
- різноманітні типи злиття та поглинання компаній;
- основних учасників та об'єкти процесів злиття і поглинання компаній;

уміти:

- застосовувати у практичній діяльності законодавчі та нормативні матеріали щодо сучасних процесів злиття і поглинання підприємств
- визначати найбільш важливі ознаки класифікації процесів злиття та поглинання компаній;
- розрізняти особливості злиття та поглинання компаній вітчизняного та міжнародного ринку;
- оцінювати ефективність та економічні вигоди від злиття або поглинання;
- визначати основні причини злиття і поглинання, а також володіти навиками розробки плану стратегії злиття та поглинання від першого до останнього етапів
- вирішувати завдання різних видів складності (стереотипних, діагностичних та евристичних) щодо особливостей оцінки злиття і поглинань та механізмів визначення пропорцій обміну капіталами підприємств при злитті або поглинанні.
- здійснювати моніторинг, аналіз ,оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їх конкурентних позицій та переваг на вітчизняному та світових ринках.

Результатами освоєння дисципліни повинні бути наступні етапи формування у студентів наступних **компетенцій**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань;
- здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності;
- доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях;
- здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;
- обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Само стійн а
		Л е к ц і ї	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	М о д у л ь н і	І н д и в і д у а л ь н і	
Змістовий модуль 1							
Тема 1. Ринок корпоративного контролю.	10	2	-	2	-	-	6
Тема 2. Ринок злиття і поглинання.	12	2	-	2	-	-	8
Модульний контроль 1	2				2		
Разом за змістовим модулем 1	24	4	0	4	2	0	14
Змістовий модуль 2							
Тема 3. Механізм здійснення злиття та поглинання підприємств.	14	2	-	2	-	-	10
Тема 4. Формування капіталу підприємства при злитті та поглинанні.	16	2	-	2	-	-	12
Модульний контроль 2	2				2		
Разом за змістовим модулем 2	32	4	0	4	2	0	22
Змістовий модуль 3							
Тема 5. Витратний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи	16	2	-	2	-	-	12
Тема 6. Дохідний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи	16	2	-	2	-	-	12
Модульний контроль 3	2				2		
Разом за змістовим модулем 3	34	4	0	4	2	0	24
Змістовий модуль 4							
Тема 7. Синергетичний ефект при злитті та поглинанні підприємств.	14	2	-	2	-	-	10
Тема 8. Оцінка синергетичного ефекту при злитті та поглинанні підприємств.	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль 4	2				2		
Разом за змістовим модулем 4	30	4	0	4	2	0	20
Змістовий модуль 5							
Тема 9. Моделювання оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств.	14	2	-	2	-	-	10
Тема 10. Особливості операцій по злиттю і поглинанню на міжнародному ринку та українських підприємствах.	14	2	-	2	-	-	10
Модульний контроль 5	2				2		
Разом за змістовим модулем 5	30	4	0	4	2	0	20
Усього годин	150	20	0	20	10	0	100

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Ринок корпоративного контролю

Сутність ринку корпоративного контролю та його сегменти. Ринок економічних взаємин між господарюючими суб'єктами в рамках управління і взаємних зобов'язань. Ринок угод (операцій). Фондовий ринок. Ринок державного контролю. Учасники ринку корпоративного контролю. Процеси придбання прав корпоративного контролю. Підприємство як об'єкт ринкових відносин щодо злиття та поглинання підприємств. Основні особливості підприємства як товару. Напрями розвитку підприємства для реалізації стратегічних змін.

Тема 2. Ринок злиття і поглинання

Ринок злиття і поглинання: сутність і принципи Об'єднання підприємств та/або видів їх господарської діяльності. Взаємозв'язок видів об'єднання підприємств. Принципи злиття і поглинання. Класифікація основних типів злиття і поглинання. Історичні аспекти злиття і поглинання підприємств. П'ять найбільш виражених хвиль в розвитку процесів злиття і поглинання.

Змістовий модуль 3

Тема 3. Механізм здійснення злиття та поглинання підприємств

Основні мотиви злиття і поглинання підприємств. Цілі злиття і поглинання підприємств. Мотивація інтеграційних процесів. Синергетична теорія процесів інтеграції, теорії агентських витрат і гордині. Стратегічні мотиви злиття і поглинання. Функціональні мотиви злиття і поглинання. Мотиви економічного типу. Мотиви суб'єктивно-психологічного типу. Етапи проведення злиття і поглинання підприємств. Чинники впливу на розробку стратегії злиття та поглинання. Сфери і джерела вигод. Проблеми й чинники злиття і поглинання підприємств. Пропозиції щодо зменшення ризиків при проведенні злиття або поглинання підприємств.

Тема 4. Формування капіталу підприємства при злитті та поглинанні

Формування капіталу підприємства при злитті. Злиття неакціонерних товариств шляхом приєднання або шляхом створення нового підприємства. Злиття акціонерних товариств шляхом приєднання або шляхом створення нового підприємства. Злиття підприємств різних організаційно-правових форм зі створенням нового підприємства. Злиття підприємств різних організаційно-правових форм шляхом приєднання. Формування капіталу підприємства при поглинанні. Визначення справедливої вартості активів та зобов'язань при поглинанні підприємств. Визначення премії-компенсації та витрат на інтеграцію підприємств при поглинанні. Методи визначення премії-компенсації підприємства при поглинанні.

Змістовий модуль 3

Тема 5. Витратний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи

Сутність традиційних підходів і методів оцінки злиття та поглинання підприємств. Витратний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств. Метод вартості чистих активів. Метод ліквідаційної вартості. Метод вартості заміщення. Метод відновної вартості. Порівняльний підхід оцінки ефективності злиття і поглинання підприємств. Метод продажів, або метод операцій. Метод мультиплікаторів.

Тема 6. Дохідний підхід оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств

Сутність доходного підходу оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств. Метод дисконтування вільних грошових потоків. Метод доданої акціонерної вартості. Метод економічної доданої вартості. Метод ринкової вартості. Метод капіталізації доходу.

Змістовий модуль 4

Тема 7. Синергетичний ефект при злитті та поглинанні підприємств

Сутність синергії, її види. Основні джерела синергії. Характери отримання синергетичного ефекту. Інвестиційна, операційна та фінансова синергії. Методи оцінки синергетичного ефекту при злитті та поглинанні підприємств.

Тема 8. Оцінка синергетичного ефекту при злитті та поглинанні підприємств

Оцінка ефекту синергії на основі порівняльного підходу. Оцінка ефекту синергії на основі дохідного підходу. Оцінка ефекту синергії на основі витратного підходу. Механізм досягнення синергетичного ефекту від злиття та поглинання підприємств. Негативний вплив синергетичних ефектів на діяльність підприємства. Комплексна оцінка синергетичного ефекту від злиття або поглинання підприємств. Фінансові пастки синергії. Управлінські пастки синергії.

Змістовий модуль 5

Тема 9. Моделювання оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств.

Сутнісні характеристики інструментів моделювання оцінки ефективності злиття і поглинань. Етапи моделювання ефективності злиття і поглинання. Підходи до прогнозування фінансових показників при злитті та поглинанні підприємств. Метод реальних опціонів (модель Блека-Шоулза). Основні характеристики опціонів на покупку активу та на продаж активу. Проблемні питання застосування методу реальних опціонів. Метод Монте-Карло. Етапи проведення імітаційного моделювання за методом Монте-Карло.

Тема 10. Особливості операцій по злиттю і поглинанню на міжнародному ринку та українських підприємствах.

Досвід операцій по злиттю і поглинанню на міжнародному ринку корпоративного контролю. Модель США і Великобританії. Європейська («рейнська») модель. Японська модель. Модель країн СНД. Особливості злиття і поглинання підприємств в країнах СНД. Дослідження тенденцій розвитку операцій по злиттю і поглинанню на українських підприємствах. Напрями розвитку ринку операцій злиття і поглинання підприємств в Україні. Ворожі поглинання: форми і шляхи захисту від них. Основні чинники впливу на розвиток ринку ворожих поглинань. Етапи розвитку ворожих поглинань в Україні. Шляхи здійснення незаконного захоплення підприємств. Види впровадження захисних механізмів та їх характеристики.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	Робота на практичних заняттях	10	2	20	2	20	2	20	2	20	2	20
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10	2	10
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)-				59	-	59	-	59	-	59		59
Максимальна кількість балів: 295												
Розрахунок коефіцієнта: 295 / 100 = 2,95												

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1. Ринок корпоративного контролю.	6	5
2	Тема 2. Ринок злиття і поглинання.	8	5
Змістовий модуль 2			
3	Тема 3. Механізм здійснення злиття та поглинання підприємств.	10	5
4	Тема 4. Формування капіталу підприємства при злитті та поглинанні.	12	5
Змістовий модуль 3			
5	Тема 5. Витратний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи	12	5
6	Тема 6. Дохідний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи	12	5
Змістовий модуль 4			
7	Тема 7. Синергетичний ефект при злитті та поглинанні підприємств.	10	5
8	Тема 8. Оцінка синергетичного ефекту при злитті та поглинанні підприємств.	10	5
Змістовий модуль 5			
9	Тема 9. Моделювання оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств.	10	5
10	Тема 10. Особливості операцій по злиттю і поглинанню на міжнародному ринку та українських підприємствах.	10	5
Разом		100	50

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістовного модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота / тестування	25 балів
II	Теми 3, 4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота / тестування	25 балів
III	Теми 5, 6 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота / тестування	25 балів
IV	Теми 7, 8 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота / тестування	25 балів
V	Теми 9, 10 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота / тестування	25 балів

Критерії оцінювання знань студентів за модульну контрольну роботу

Кількість балів	Критерії оцінювання
22-25	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання
18-21	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
12-17	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
7-12	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестрове оцінювання проводиться у формі заліку. Залік (диференційований залік) – це вид семестрового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу дисципліни оцінюється за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому семінарському занятті. Оцінка з дисципліни виставляється студентам, яким зараховані усі змістовні модулі. До кількості балів, яку студент набрав з дисципліни можуть додаватися заохочувальні бали за публікації наукових робіт, участь в наукових конференціях за профілем дисципліни тощо. Загальна кількість балів не може перевищувати 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно А	100-90
Добре В	82-89
Добре С	75-81
Задовільно D	69-74
Задовільно E	60-68
Незадовільно FX	36-59
Незадовільно F	0-35

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 150 год., із них: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., модульний контроль – 10 год., самостійна робота – 100 год.

Модулі (назви, бали)	1. Змістовий модуль 1. (59 балів)		2. Змістовий модуль 2. (59 балів)		3. Змістовий модуль 3. (59 балів)		4. Змістовий модуль 4. (89 балів)		5. Змістовий модуль 5. (89 балів)	
Теми	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Ринок корпоративного контролю (1 бал)	Тема 2. Ринок злиття і поглинання (1 бал)	Тема 3. Механізм здійснення злиття та поглинання підприємств (1 бал)	Тема 4. Формування капіталу підприємства при злитті та поглинанні (1 бал)	Тема 5. Витратний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи (1 бал)	Тема 6. Дохідний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи (1 бал)	Тема 7. Синергетичний ефект при злитті та поглинанні підприємств (1 бал)	Тема 8. Оцінка синергетичного ефекту при злитті та поглинанні підприємств (1 бал)	Тема 9. Моделювання оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств (1 бал)	Тема 10. Особливості операцій по злиттю і поглинанню на міжнародному ринку та українських підприємствах (1 бал)
Семинарські заняття (теми, бали)	Тема 1. Ринок корпоративного контролю (11 балів)	Тема 2. Ринок злиття і поглинання (11 балів)	Тема 3. Механізм здійснення злиття та поглинання підприємств (11 балів)	Тема 4. Формування капіталу підприємства при злитті та поглинанні (11 балів)	Тема 5. Витратний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи (11 балів)	Тема 6. Дохідний підхід оцінки злиття і поглинання підприємств, його методи (11 балів)	Тема 7. Синергетичний ефект при злитті та поглинанні підприємств (11 балів)	Тема 8. Оцінка синергетичного ефекту при злитті та поглинанні підприємств (11 балів)	Тема 9. Моделювання оцінки ефективності злиття та поглинання підприємств (11 балів)	Тема 10. Особливості операцій по злиттю і поглинанню на міжнародному ринку та українських підприємствах (11 балів)
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		Модульна контрольна робота 5 (25 балів)	
Поточний рейтинг	Максимальна кількість балів – 295, коефіцієнт переведення у 100-бальну шкалу – 2,95									
Загалом	100 балів									

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Miller E.L., Segall L.N. Mergers and Acquisitions : A Step-by-Step Legal and Practical Guide. NYC: John Wiley & Sons Inc. 2017. 336 p.
2. Riklis M. Expansion through Financial Management. Medina: Medina Univ Pr Intl. 2020. 90 p.
3. Sherman A. Mergers and Acquisitions from A to Z. Nashville: HarperCollins Focus. 2018. 672 p
4. Горбач, Л. М. Міжнародні економічні відносини [Текст] : підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. - Київ : Кондор, 2010. - 263 с.
5. Гохан П. Слияния, поглощения и реструктуризация компаний. Пер. с англ. М. Альпина Паблишер, 2021. 741 с.
6. Гохан Патрик Слияния, поглощения и реструктуризация компаний/ Гохан Патрик. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2010. - 742с.
7. Депаффилис Доналд Слияния, поглощения и другие способы реструктуризации компании. Процесс, инструментарий, примеры из практики, ответы на вопросы Доналд Депаффилис : Учебник / Пер. сангл. — М.: ЗАО «Олимп—Бизнес», 2007. — 960 с.: ил.
8. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : Підручник / В.І. Щелкунов, О.П. Овсак, О.М. Кириленко, З.В. Філатова, Н.Ю. Кривницька ; під заг. ред. В.І. Щелкунова. – К. : НАУ. –2010. – 400 с.
9. Крутова А. С., Лачкова Л. І., Лачкова В. М. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посіб. для студентів 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. - 186 с.
10. Рогач, О. Транснаціональні корпорації та експорт нових індустріальних країн Азії [Текст] : монографія / О. Рогач, В. Косьміна ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 256 с.
11. Транснаціональні корпорації : навчальний посібник / Міністерство освіти і науки України, Вищий навчальний заклад у кооперації "Полтавський університет економіки і торгівлі" ; ред. О. П. Шкурупій . - Київ : Центр учбової літератури, 2016. - 239 с.
12. Федорова В.А., Соловйова О.А. Економіка підприємств та міжнародних компаній /В.А.Федорова, О.А.Соловйова : Навч. пос. — К. : Центр учбової літератури, 2008. — 232 с.
13. Эванс Ф. Оценка компаний при слияниях и поглощениях. Создание стоимости в частных компаниях / Фишер Эванс, Дэвид Бишоп. – М.: Альпина Паблишер. – 2009. – 336 с

Додаткова

1. Godsell D., Lel U., Miller, D. P., Financial Protectionism, M&A Activity, and Shareholder Wealth. SMU. Scholar. 2018. April 22. URL: https://scholar.smu.edu/business_finance_research/193/
2. Kazak, O. and Obelets, T. (2020), "New industrial policy in central and eastern

- europa: development's experience and conclusions for Ukraine”, Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 5-6, pp. 29–37. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.5-6.29
3. Kazak, O., & Obelets, T. (2019). DETERMINANTS OF INVESTMENT SPHERE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF THE MODERN ECONOMIC PARADIGM. *Baltic Journal of Economic Studies*, 5(5), 54-60.
<https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-5-54-60>
  4. Kreidych, I., Kazak, O., Yanchuk, M. and Milko, I. (2020) Economic Integration of Aircraft Building Enterprises in the Context of the Transactional Approach. *Open Journal of Business and Management*, 8, 1252-1273. doi: 10.4236/ojbm.2020.83081.
Режим доступу :
<https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=100472>
  5. M&A in 2021: An Accelerating Rebound? Morgan Stanley. 2021. Feb.8. URL:
<https://www.morganstanley.com/ideas/mergers-and-acquisitions-outlook-2021-reboundacceleration>
  6. Snow B. *Mergers & Acquisitions For Dummies*. NYC: John Wiley & Sons Inc, 2018. 368 p.
  7. Бердар, М. М. *Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник / М. М. Бердар ; Міністерство освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Центр учбової літератури, 2010. - 351 с. : рис. - Алф.-предм. покажч.: с. 337-343.*
  8. Вартість угод М&А / KPMG: URL:
<https://home.kpmg/ua/uk/home/media/pressreleases/2020/03/zvit-kpmg-vartist-uhod.html>
  9. Господарський кодекс України № 436–IV від 16.01.2003 [Електронний ресурс] : зі змінами і допов., внесеними Законами України / Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. – Режим доступу:<http://zakon.rada.gov.ua>.
  10. Ивашковская И. Слияния и поглощения: ловушки роста //Корпоративный менеджмент, <http://www.cfin.ru/press/zhuk/2004-7/13.shtml>
  11. Іванов А. Аналіз тенденцій світового ринку злиття й поглинання. *Галицький економічний вісник Galician economic journal*. 2020 №1 (62). URL:
<https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/62/784.pdf>
  12. Іванов А.В. Вплив транскордонних злиттів і поглинань на конкурентне середовище. *Економіка і організація управління*. 2017. №2 (26). С. 21-28.
  13. Іванов А.В., Орехова Т.В. Імперативи взаємовпливу інвестування та процесу транскордонних злиттів і поглинань. *Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки»*. 2017. №10. URL:
http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/3491/3161
  14. Казак О.О. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ. Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України: зб. матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпінь, 26-27 березня 2020 р.). Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2020. С. 203-205. Режим доступу : http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4635/1/4395_IR.pdf
  15. Казак О.О. СУЧАСНИЙ РИНОК УГОД ЗЛИТТЯ І ПОГЛИНАННЯ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВНИЙ ІНДИКАТОР ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.

- Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України: Зб. матер. Міжн. наук.-практ. конф. (20-22 березня 2019 р.). Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. С. 34-36. Режим доступу : http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3622/1/3829_IR.pdf
16. Максименко І. Я. Злиття та поглинання як інструмент інноваційного розвитку: стан та перспективи в Україні. Економічний вісник. 2018. №2. С.43-50.
  17. Максименко І.Я. Худзик С.С. ринок злиття та поглинання: основні етапи угоди та перспективи розвитку в Україні. Інфраструктура ринку. 2018. Вип. 24. С. 427-431.
  18. Марина А. С. Фінансова санація в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / А. С. Марина, Н. О. Єланська, М. А. Петренко // Бізнес-навігатор. - 2019. - Вип. 2. - С. 118-122.
  19. Маросини Пьеро/ Пьеро Маросни, Ульрих Стеджер. Управление комплексными слияниями: В помощь руководителю компании, использующей стратегии М&А: пер с англ. - Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. - 304 с.
  20. Міцкевич Н. В., Троцька Т. О. Теоретичні аспекти стратегії злиття та поглинання. Наукові праці. Економіка. 2018. Вип. 300. Т. 312. С.87-90.
  21. Непочатенко, О. О. Фінанси підприємств [Текст] : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук. - Київ : Центр учбової літератури, 2017. - 504 с.
  22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999 р. №163 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23.07.1999 р. за №499/3792.
  23. Рид Стэнли Фостер. Искусство слияний и поглощений. – 2-е изд. / Пер. с англ.– М.: «Альпина Бизнес Букс», 2006. – 958 с.
  24. Філіна, Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / Г. І. Філіна. - 2-ге вид. перероб. і допов. - Київ : Центр учбової літератури, 2009. - 313 с. : табл. - Л-ра: с. 311-313.
  25. Хардинг Д. Искусство слияний и поглощений: четыре ключевых аспекта, от которых не зависит успех сделки / Д. Хардинг, С. Роувит: пер. с англ. А. Г. Петкевич. - Минск: Гревцов Паблицер, - 256 с.
  26. Циганов, Сергій Андрійович. Емпіричний аналіз структури капіталу сучасних транснаціональних корпорацій [Текст] / С. А. Циганов, О. І. Заліско // Фінанси України. - Київ, 2016. - № 12. - С. 105-123.

9. Додаткові ресурси

1. Електронний навчальний курс: